

بررسی تنوع تعدادی از ارقام نخود فرنگی (*Pisum sativum* L.)

عباس کوهپایگانی، جهانگیر

موسسه اصلاح و تهیه بذر، بانک ژن گیاهی ملی ایران

به منظور بررسی تنوع ژنتیکی، تعداد ۱۴ رقم نخود فرنگی در سال ۱۳۸۰ در مؤسسه اصلاح و تهیه نهال و بذر در قالب طرح بلوک در دو تکرار کشت و ۱۵ صفت کمی، بوته، برگ و بذر اندازه‌گیری گردید. همبستگی صفات، تجزیه به عاملها، پارامترهای آماری، ضریب تغییرات، واریانس، میانگین، دامنه، حداقل و حداکثر صفات با برنامه SPSS محاسبه و تجزیه تحلیل گردید. ضرایب تنوع به ترتیب برای صفات تعداد غلاف در گره ۴۴٪ تعداد غلاف در گیاه ۳۳٪ وزن پوست غلف ۴۱٪ وزن غلاف کامل ۲۸٪ و طول میانگره ۲۵٪ بود. نتایج همبستگی ساده بین صفات، تعداد بذر در غلاف با محل تشکیل اولین غلاف و همچنین همبستگی تعداد شاخه با وزن بذور هر غلاف منفی و معنی‌دار بودند. صفات طول شاخه با محل تشکیل اولین غلاف و همچنین وزن ۱۰۰ دانه بذور با وزن غلاف همبستگی مثبت و معنی‌دار نشان دادند. تجزیه به عاملها نشان داد که عامل اول که در آن صفات وزن ۱۰۰ دانه، وزن بذور هر غلاف و وزن کل غلاف، دارای بیشترین ضرایب عاملی ۳۱/۷۲ درصد، از واریانس کل را نشان داد و در مجموع پنج عامل اول ۸۶/۶۳ درصد واریانس را نشان دادند که وزن غلاف، محل تشکیل اول غلاف، تعداد غلاف در بوته، تعداد برگچه و تعداد غلاف در هر گره به ترتیب بیشترین ضرایب را از عامل اول تا پنجم دارا می‌باشند.